

Надання першої медичної допомоги в умовах бойових дій

5 вересня 2014.

Малюнки і тексти з «Атласу першої медичної допомоги в умовах проведення антитерористичних операцій» (Бубнов В.Г., Каташинський Н.В.)

Правила надання першої медичної допомоги в зоні вогневого контакту

Правило перше

У секторі обстрілу слід у максимально стислий час надати тільки той мінімальний обсяг допомоги, який дозволить пораненому дожити до закінчення бою або забезпечить його життєздатність під час транспортування в укриття.

Якщо на пошкоджену стегнову артерію протягом 2-х хвилин не накладений джгут, то поранений обов'язково загине від неоправної втрати крові.

Якщо на пошкоджені артерії плеча та передпліччя протягом 30-40 хвилин не накладений джгут, то поранений може загинути від неоправної втрати крові.

Якщо поранений у стані коми протягом 5-6 хвилин не буде повернутий на живіт, то він може загинути від западання язика і потрапляння блювотних мас у дихальні шляхи.

Правило друге

У секторі обстрілу слід у максимально стислий час надати тільки той мінімальний обсяг допомоги, який дозволить пораненому дожити до закінчення бою або забезпечить його життєздатність під час транспортування в укриття.

У тимчасовому укритті час надання першої медичної допомоги для підготовки пораненого до транспортування на наступний етап евакуації не повинно перевищувати 4-х хвилин.

Тактика дій у секторі обстрілу, коли поранений не подає ознак життя

Якщо поранений не подає ознак життя: не кричить, не ворухиться і не реагує на навколишні подразники, то можна припустити тільки три варіанти його стану:

Перший варіант стану пораненого - клінічна смерть

Побачити ознаки клінічної смерті можна тільки в укритті. Нанести прекардіальний удар і проводити серцево-легеневу реанімацію, можна тільки після звільнення пораненого від бронежилета.

Дії: Повернути на живіт і залишити до закінчення бою або транспортувати в укриття в положенні «лежачи на животі».

Другий варіант стану пораненого - він живий

У пораненого немає свідомості, але є пульс на сонній артерії (кома). У положенні на спині він у будь-яку секунду може загинути: удавитися язиком або захлинутися блювотними масами. Пораненого в умовах бою може врятувати тільки поворот на живіт. Цей мінімальний обсяг допомоги можна виконати в секторі обстрілу

Дії: Повернути на живіт і залишити до закінчення бою або транспортувати в укриття в положенні «лежачи на животі».

Третій варіант стану пораненого - він мертвий

Будь-яка допомога втратила всякий сенс, але побачити ознаки біологічної смерті можна тільки в укритті.

Дії: Повернути на живіт і залишити до закінчення бою або транспортувати в укриття в положенні «лежачи на животі».

Пояснення: У секторі обстрілу не можна зняти шолом-маску, бронежилет, подивитися зниці і промацати пульс на сонній артерії. Поворот на живіт і транспортування пораненого в положенні «лежачи на животі» дозволить зберегти життя в стані коми - найчастішої причини смерті на полі бою і навіть препарати з <http://www.only-fresh.ru/massazhnoe-maslo/> не допоможуть.

Чому поранені в стані коми, що лежать на спині, часто гинуть у перші хвилини після втрати свідомості

Розвиток коми обов'язково супроводжується блювотою, пригніченням ковтального і кашльового рефлексів. Поранений, що лежить на спині, обов'язково захлинеється блювотними масами. Багатовікове солдатське повір'я: «Якщо убитий воїн впав на спину, то він швидше за все убитий», - на жаль, часто відповідає дійсності.

Увага! Поранені в стані коми, що лежать на спині, часто гинуть протягом 5-10 хвилин.

Чому поранені в стані коми, що лежать на животі, частіше виживають на поле бою

У пораненого, лежачого на животі, відбувається мимовільне очищення дихальних шляхів. У цьому випадку солдатська прикмета, яка стверджує, що убитий воїн, що впав обличчям вниз, швидше за все живий - часто має практичне підтвердження.

Увага! Поранені в стані коми повинні чекати надання кваліфікованої медичної допомоги або транспортуватися з поля бою в положенні «лежачи на животі».

Правила повороту пораненого на живіт з наступним залишенням його на місці до закінчення бою

Правило перше

Завести руку пораненого за його голову.

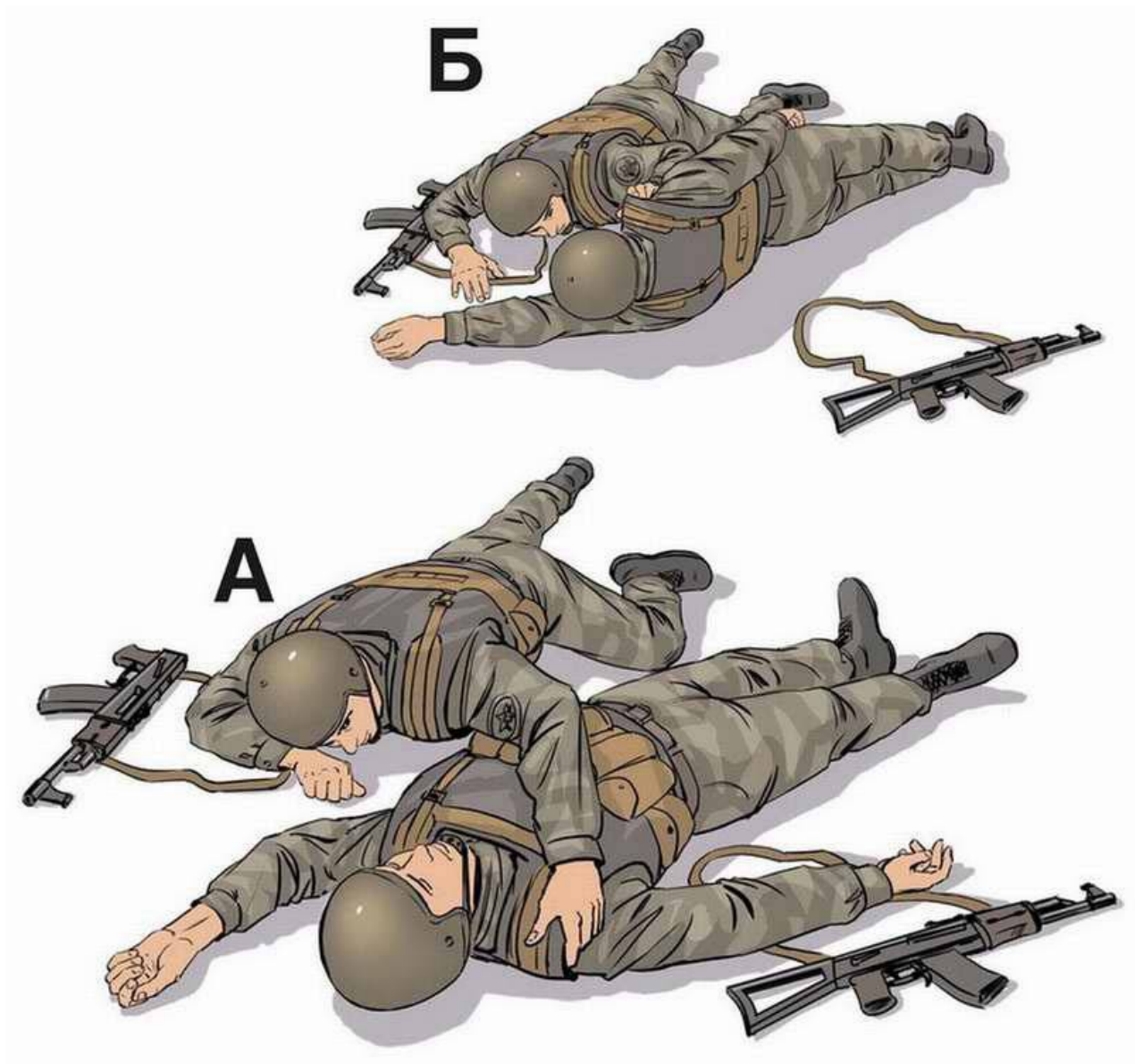
Пояснення: У стані коми або клінічної смерті не можна виявити ознаки пошкодження шийного відділу хребта. Тому поворот на живіт слід здійснювати з обов'язковою підстраховкою шийного відділу хребта. Заведена за голову рука підстраховує шию і відіграє роль осі, яка значно прискорює і полегшує поворот пораненого на живіт.

Правило друге

Щільно притиснувшись до землі, захопити пораненого за далеке від себе плече і різко повернути його на живіт не піднімаючи свою голову і плечі вище голови пораненого.

Норматив: Час повороту пораненого на живіт не повинен перевищувати 5-ти секунд.

Правило третє

Залишити пораненого в положенні «лежачи на животі» і продовжити вирішення бойового завдання, якщо немає можливості транспортувати його в безпечне місце.

Пояснення: У пораненого в стані коми і, лежачого на животі, відбувається мимовільне очищення дихальних шляхів. За відсутності несумісних з життям ушкоджень, у нього є реальний шанс дожити до закінчення бою.

Правила повороту пораненого на живіт для транспортування в укриття

Правило перше

Завести руку пораненого за його голову і захопити його за далеке від себе плече.

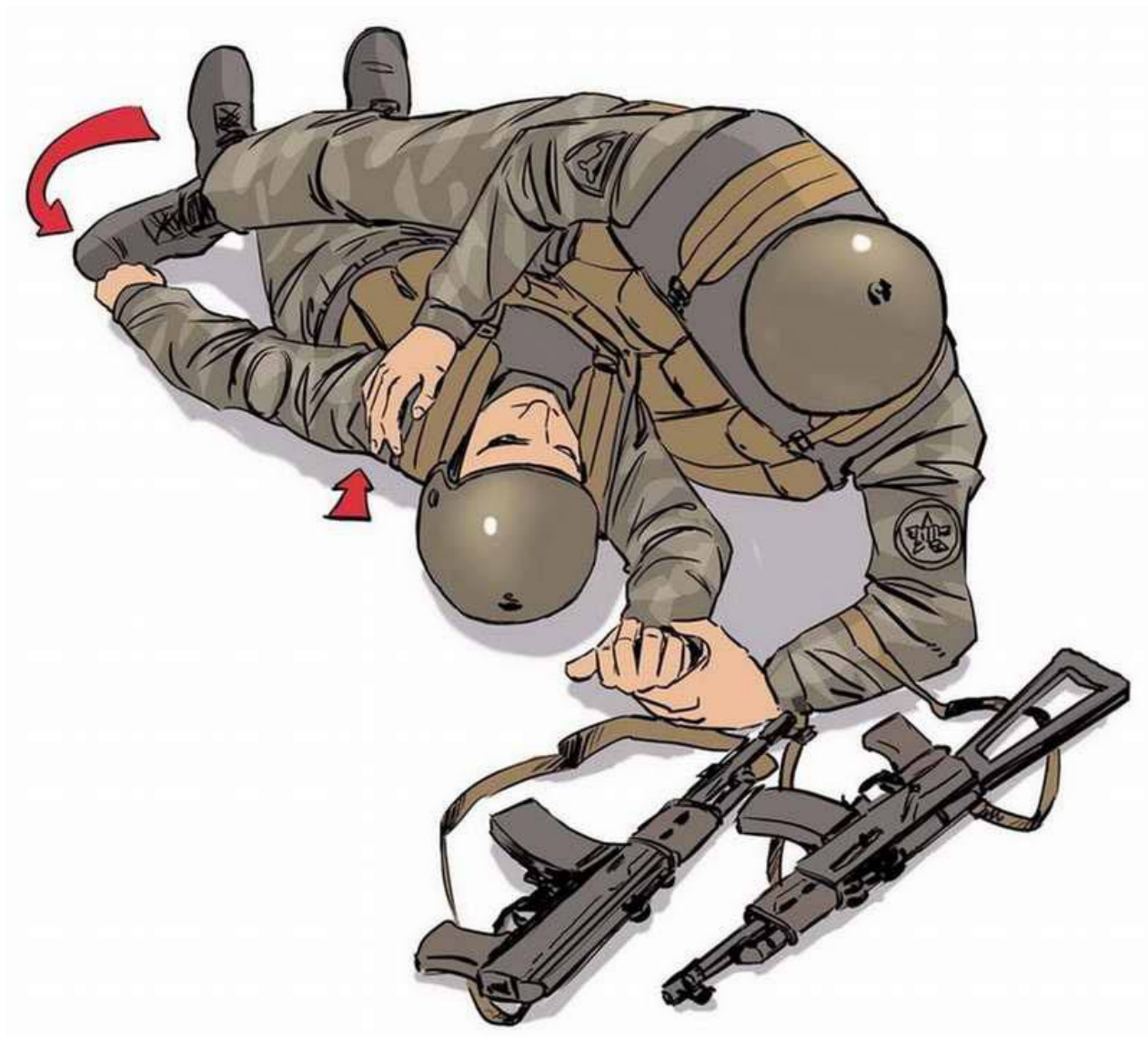
Пояснення: У стані коми або клінічної смерті не можна виявити ознаки пошкодження шийного відділу хребта. Тому поворот на живіт слід здійснювати з обов'язковою підстраховкою шийного відділу хребта. Заведена за голову рука підстраховує шию і грає роль осі, що значно прискорює і полегшує поворот пораненого на живіт.

Правило друге

Захопити пораненого за далеке від себе плече, щільно притиснутися до його тулуба і ногою захопити його гомілку.

Пояснення: Захоплення за далеке від себе плече і захоплення гомілки своєю ногою дозволять максимально швидко і з мінімальними зусиллями перекоотити пораненого на себе.

Правило третє

Захопити своєю ногою гомілку пораненого і різко повернутися з ним на спину.

Норматив: Час повороту пораненого на живіт у положенні лежачи для подальшого транспортування в укриття не повинно перевищувати 5-ти секунд.

Транспортування пораненого в укриття

Правило перше

Транспортувати пораненого слід у положенні «лежачи на животі», використовуючи для пересування свою ліву ногу і праву руку.

Правило друге

Щоб уникнути швидкого витрачання сил через кожні 10-15 метрів слід змінити відштовхувальні руку і ногу на протилежні.

Правило третє

Під час транспортування слід бути готовим у будь-який момент відкрити загороджувальний вогонь з автомата, розташованого за спиною пораненого.

Правила швидкого втягуванні пораненого та бійця, що рятує, в укриття

Правило перше

Бісець, що доставив пораненого до укриття, підхоплюється за лямки розвантажувального жилета і різко втягується разом з пораненим в укриття.

Правило друге

Втягнутий в укриття бісець випрямляє ноги і припиняє будь-які спроби переміщення в положенні «лежачи на спині».

Пояснення: Простіше і швидше втягнути двох бійців у вигляді пасивного вантажу, ніж одного, який постійно зміщує центр ваги і поштовхоподібно змінює швидкість свого переміщення. Тому в момент захоплення лямок розвантажувального жилета борець повинен випрямити ноги і не заважати діям помічників.

Розподіл завдань між бійцями при наданні першої допомоги пораненому в укритті

Перший номер

Допомагає третьому номеру утягнути пораненого в укриття. Потім приступає до зняття каски і виявлення ознак біологічної смерті. Оглядає голову на наявність ран і пошкоджень кісток черепа. Під час транспортування до санітарного транспорту несе головний кінець носилок зліва.

Другий номер

Розстеляє плащові носилки або плащ-палатку. Потім знімає з пораненого розвантажувальний жилет і бронежилет, визначає пульс на сонній артерії. У разі клінічної смерті завдає прекардіальний удар, проводить непрямий масаж серця. Під час транспортування до санітарного транспорту несе головний кінець носилок справа.

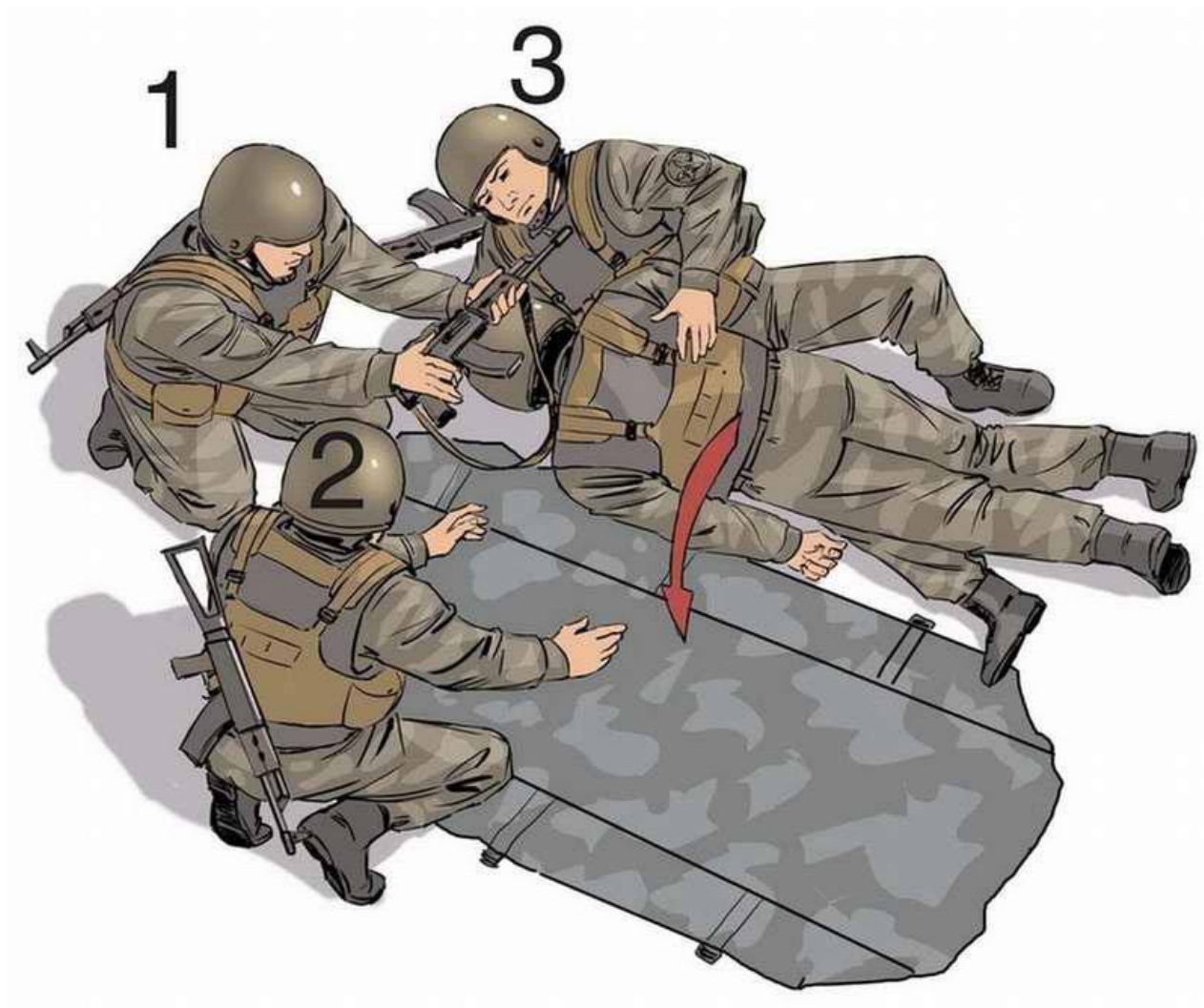
Третій номер

Після транспортування пораненого в укриття допомагає зняти розвантажувальний жилет і потім бронежилет. Розстібає поясний ремінь. Під час проведення реанімації піднімає ноги пораненого. При транспортуванні до санітарного транспорту несе ніжний кінець носилок.

Четвертий номер

Забезпечує вогневе прикриття. За можливістю допомагає перенести пораненого з землі на носилки і транспортувати його до санітарного транспорту, залишаючи за собою задачу вогневого прикриття.

Узгодження дій бійців у підготовці пораненого до огляду

Перший номер

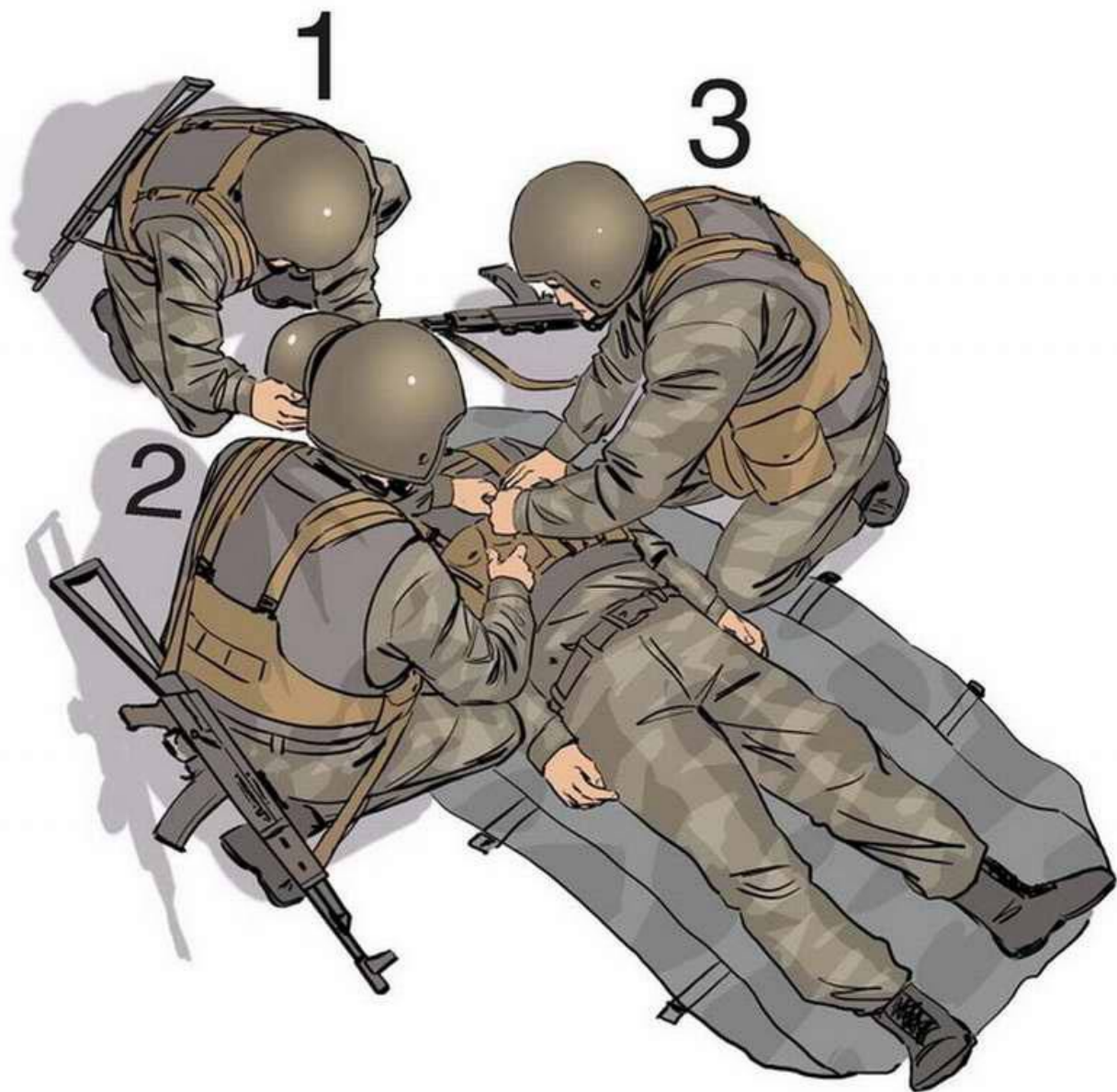
Знімає з пораненого зброю, якщо вона залишалася за спиною на ремені.

Другий номер

Розстеляє носилки або плащ-палатку і розташовується зліва від неї.

Третій номер

Перекладає пораненого на носії в положення «лежачи на спині».

Перший номер

Виявляє ознаки біологічної смерті. Оглядає голову на наявність ран і пошкоджень кісток черепа. У разі клінічної смерті проводить штучне дихання способом «з рота в рот».

Другий номер

Визначає пульс на сонній артерії. У разі клінічної смерті завдає удар по грудях і при необхідності приступає до непрямого масажу серця.

Третій номер

Розстібає поясний ремінь пораненого. Оглядає його шию, груди, живіт і ноги на наявність ран і кровотеч. У разі клінічної смерті піднімає ноги пораненого, відновлює сили після транспортування.

Клінічна смерть

Дії у випадку, коли немає свідомості і немає пульсу на сонній артерії (але немає ознак біологічної смерті)

Другий номер

Переконайтесь у відсутності пульсу на сонній артерії

Другий номер

Завдає удар по грудині.

Правила нанесення прекардіального удару

Правило перше

Удар не можна наносити при наявності пульсу на сонній артерії.

Правило друге

Лікоть повинен бути спрямований у бік живота пораненого

Правило третє

Після удару перевірити пульс на сонній артерії. У разі відсутності пульсу зробити ще одну! Дві спроби. Після кожного удару слід контролювати пульс на сонній артерії.

Правило четверте

Якщо після 2-3 ударів пульс на сонній артерії не з'явився, приступити до непрямого масажу серця.

Пояснення:

Чим швидше зроблений удар по грудині, тим більше шансів на порятунок. Уже через чотири-п'ять хвилин з моменту зупинки серця він повністю втрачає свою ефективність.

Другий номер

Приступає до непрямого масажу серця

Правила проведення непрямого масажу серця

Правило перше

Розташувати основу долоні так, щоб великий палець був спрямований на підборіддя або живіт пораненого. Іншу долоню розташувати зверху.

Правило друге

Перемістити центр ваги на груди пораненого і проводити непрямий масаж серця прямими руками.

Правило третє

Продавлювати грудну клітку не менше ніж на 3-5 см з частотою не рідше 60 разів на хвилину.

Правило четверте

Кожне наступне натиснення слід починати тільки після того, як грудна клітка повернеться в початкове положення.

Правило п'яте

Оптимальне співвідношення натискань на грудну клітку і вдихів штучної вентиляції легенів - 30: 2, незалежно від кількості учасників реанімації.

Правило шосте

Якщо після 30-го натискання поживлення не сталося, зробити 2 вдихи штучного дихання.

Пояснення:

При кожному натисканні на грудну клітину відбувається активний видих, а при її поверненні в початкове положення - пасивний вдих. Коли виділення з рота пораненого становлять загрозу для здоров'я спасителя, можна обмежитися проведенням непрямого масажу серця, тобто безвентиляційним варіантом реанімації.

Перший номер

Приймає до проведення вдиху штучного дихання.

Пояснення:

У випадках, коли проведення штучного дихання способом «із рота в рот» неможливо, то слід обмежитися проведенням непрямого масажу серця.

Правила проведення вдиху штучного дихання

Правило перше

Правою рукою обхопити підборіддя так, щоб пальці, розташовані на нижній щелепі і щоках пораненого, змогли розтиснути і розсунути його губи.

Правило друге

Лівою рукою затиснути ніс.

Правило третє

Закинути голову пораненого. Утримувати голову потерпілого в такому положенні до закінчення проведення вдиху.

Правило четверте

Щільно притулитися губами до губ пораненого і зробити в нього максимальний видих. Якщо під час проведення вдиху ШВЛ рятувальник під пальцями правої руки відчує роздування щік, то він може зробити безпомилковий висновок про неефективність спроби вдиху.

Правило п'яте

Якщо перша спроба вдиху ШВЛ виявилася невдалою, слід збільшити кут закидання голови і зробити повторну спробу.

Правило шосте

Якщо друга спроба вдиху ШВЛ виявилася невдалою, то необхідно зробити 30 натискань на грудину, повернути постраждалого на живіт, очистити пальцями ротову порожнину і тільки потім знову зробити вдих ШВЛ.

Правила проведення реанімації більше 10 хвилин

Правило перше

Перший номер робить вдих штучного дихання. Контролює реакцію зіниць і пульс на сонній артерії та інформує бійців про стан постраждалого: «Є реакція зіниць» або «Є пульс» і т. п.

Правило друге

Другий номер проводить непрямий масаж серця і видає команду: «Вдих». Контролює ефективність вдиху штучного дихання з підйому грудної клітки і констатує: «Вдих пройшов» або «Нема вдиху».

Правило третє

Третій номер піднімає ноги постраждалого для поліпшення притоку крові до серця. Відновлює сили і готується змінити першого номеру. Координує дії партнерів.

Правило четверте

Через кожні 2-3 хвилини реанімації обов'язково проводиться зміна учасників. Якщо знехтувати цим правилом, дуже велика ймовірність непритомності у першого номера.

Пояснення:

Таке розташування учасників дозволяє:

- Проводити реанімацію більш 10 хвилин;
- Уникати зіткнень головами;
- залучити до реанімації ненавченого бійця. Спочатку йому слід довірити підтримування ніг, а потім задіяти в проведенні реанімації.

Реанімація проводиться або до появи свідомості, пульсу на сонній артерії, або до появи ознак біологічної смерті: висихання рогівки і деформації зіниць, які з'являються через 15-20 хвилин після зупинки серця.

Перший номер

Несе носилки за праву передню лямку, контролює стан пораненого і повідомляє позаду йде про можливі перешкоди.

Другий номер

Несе носилки за праву ручку, контролює стан пораненого і повідомляє позаду йде про можливі перешкоди.

Третій номер

Несе носилки в ногах, взявши в одну руку дві ручки, і готовий в будь-який момент приступити до ведення вогневого прикриття.

Четвертий номер

Продовжує забезпечувати вогневе прикриття.

[Повернутися назад](#)